

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ'Я БОРИСА ГРИНЧЕНКА
www.kubg.edu.ua

Борис Грінченко

Епістолярна спадщина • Книга 1

Зібрання
творів

Борис Грінченко

Зібрання творів
Епістолярна спадщина

Книга 1

Борис Грінченко

ЗІБРАННЯ ТВОРІВ

Друкується згідно з постановою
Верховної Ради України від 4 липня 2012 р. № 5050-VI
«Про відзначення 150-річного ювілею Бориса Грінченка»

Керівник проекту, голова редакційної ради
Огнев'юк В. О., ректор Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор філософських наук, професор, академік НАПН України

Редакційна рада

Яременко В. В. (науковий редактор),
Віннікова Н. М., *Степченко О. П.*, *Гальченко С. А.*

Київський університет імені Бориса Грінченка
Київ • 2020

Борис Грінченко

ЗІБРАННЯ ТВОРІВ

Епістолярна спадщина

Книга 1

Київський університет імені Бориса Грінченка
Київ • 2020

УДК 821.161.2-6(081)
Г85

Схвалено до друку Вченою радою
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 9 від 29.10.2020 р.)

Упорядники:

В. В. Яременко, О. М. Мислива.

Листування Б. Грінченка із Ганною Барвінок підготувала *Т. О. Олещенко.*

Вступне слово:

В. О. Огнев'юк, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор філософських наук, професор,
академік Національної академії педагогічних наук України

Передмова, коментарі, примітки:

В. В. Яременко.

Книга видана за сприяння професора Василя Яременка.

Грінченко Борис

Зібрання творів. Епістолярна спадщина. Кн. 1 / Б. Грінченко ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка ; упоряд.: В. В. Яременко, О. М. Мислива, Т. О. Олещенко ; кер. проекту, голова ред. ради В. О. Огнев'юк ; вступ. слово В. О. Огнев'юка ; передм., комент., прим. В. В. Яременка. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2020. — 680 с.

ISBN 978-617-658-091-1

ISBN 978-617-658-092-8 (Кн. 1)

До першої книги «Епістолярної спадщини» Бориса Грінченка включено листування і листи Б. Грінченка до представників науки, культури, літератури, відомих громадських діячів кінця XIX — початку XX ст. Більшість вміщених листів публікується вперше за автографами та першодруками, які зберігаються у фондах наукових установ, бібліотек, музеїв, архівів України і Росії. З листів і листування постає образ Грінченка як організатора української науки, театру, культури взагалі. Першовідкриттям листування є з'ясування ролі Грінченка як редактора і організатора видання Кулішевого перекладу Біблії. Листування буде цікавим для українського читача та доповнить його знання.

Для науковців-дослідників, студентів, учителів та тих, хто цікавиться неординарними особистостями України кінця XIX — початку XX ст.

УДК 821.161.2-6(081)

ISBN 978-617-658-091-1

ISBN 978-617-658-092-8 (Кн. 1)

© В. В. Яременко, О. М. Мислива, Т. О. Олещенко,
упорядкування, 2020

© В. О. Огнев'юк, вступне слово, 2020

© В. В. Яременко, передмова, коментарі, примітки, 2020

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020

ЗМІСТ

Б. Грінченко: «...Я не піду зі світу, не залишивши сліду доброго...» В. Огнев'юк	8
Епістолярні діалоги Бориса Грінченка про українські національні справи. В. Яременко	11
Листування Бориса Грінченка з Миколою Аркасом	35
Листування Бориса Грінченка з Ганною Барвінок	46
Листи Бориса Грінченка до Івана Белея, редактора газети «Діло»	169
Листування Бориса Грінченка з Іваном Белоусовим	173
Листування Бориса Грінченка з професором Густавом Броше	218
Листи Бориса Грінченка до Володимира Гнатюка	225
Листи Бориса Грінченка до Олекси Коваленка	296
Листи Бориса Грінченка до Олександра Кониського	298
Лист Бориса Грінченка до Володимира Короленка	317
Лист Бориса Грінченка до Марка Кропивницького	318
Листування Бориса Грінченка з Василем Лукичем, редактором «Зорі»	320
Листи Бориса Грінченка до Осипа Маковея	452
Листи Бориса Грінченка до Івана Пулюя	465
Лист Бориса Грінченка до редактора журналу «Зеркало»	475
Листи Бориса Грінченка до редакції журналу «Літературно-науковий вісник»	478
Листи Бориса Грінченка до Івана Руденка	482

Листи Бориса Грінченка до Степана Смаль-Стоцького, редактора «Буковини»	493
Лист Бориса Грінченка до Василя Стефаника	509
Листи Бориса Грінченка до Кирила Студинського	512
Листи Бориса Грінченка до Володимира Шухевича, редактора журналу «Дзвінок»	516
Листування Бориса Грінченка з Дмитром Яворницьким	536
В обороні української науки	572
Вибрані листи Бориса Грінченка до родини	579
 Додатки	
<i>Додаток 1.</i> Лист Опанаса Лобисевича до Георгія Кониського	615
<i>Додаток 2.</i> Виховання розумове, моральне і фізичне. Твір Герберта Спенсера. Переклад з другого видання Б. Грінченка	619
 Примітки та коментарі	639
 Шістдесят років у духовному просторі Бориса Грінченка. <i>В. Яременко</i>	656
 Іменний покажчик	664
 Список скорочень	675
 Список світлин	676